

Záměr restaurování kovových komponentů v rámci restaurování objektu Nového zámku- Jevišovice

Vypracovala: Bc. Plotěná Lucie

Na objektu zámku se nalézají několik kovových umělecko zpracovaných komponentů jako jsou okenní a dveřní mříže, schodišťové a balkónové zábradlí, okapové háky, konstrukce zastřešení terasy, venkovní lampy. Záměrem restaurování je zachovat komponenty v původní podobě, provést konzervaci povrchů, obnovit povrchovou úpravu a doplnit chybějící části.

- 1) Železné mříže, dvě okenní a jedny dvoukřídlé dveřní mříže (obr.1) z přední strany budovy pod zastřešením, jsou zhotoveny kovářím a jsou opatřeny barevným nátěrem v několika vrstvách. U pravé okenní mříže chybí v horní třetině pás dubových listů, u levé mříže chybí po jednom listu ve dvou seskupení trojlístů (obr.2.). Záměrem restaurování je úplné odstranění nátěrů tryskáním s vhodným abrazivem až na samotný kov, který lokálně vykazuje podkorodování nátěrů a odpadávání barevné vrstvy. Povrch kovu očištěný od nátěrů a nesoudržných korozních produktů bude konzervován roztokem taninu a kyseliny fosforečné. Po vyzrání nátěru, který vytváří na povrchu stabilní sloučeniny a slouží jako inhibitor, budou mříže opatřeny základním nátěrem s inhibitorem koroze a vrchním nátěrem, který bude odpovídat původnímu barevnému pojednání, které bylo podle provedených sond ve světle zelené barvě. Chybějící části, v tomto případě dubové listy, budou doplněny. Optimální by bylo mříže demontovat odvrtáním nýtů a restaurovat mimo objekt. Rám dveří bude nutné očistit na místě tryskáním nebo použitím odstraňovače starých nátěrů a skalpelu s důkladným zakrytím fasády.

Obrázek 1.

Obrázek 2

- 2) Železně ozdobně kované schodišťové a terasové zábradlí z levé boční strany budovy (obr.3), je deformované (obr.4) a první nosný litinový sloupek je zlomen nad patkou. Zábradlí je nestabilní z důvodů rozpadu kamenného schodiště v němž bylo upevněno (obr.5). Pravděpodobně původní barevný nátěr je silně podkorodován (obr.6). Záměrem restaurování je úplné odstranění nátěrů tryskáním s vhodným abrazivem až na samotný kov, který lokálně vykazuje podkorodování nátěrů a odpadávání barevné vrstvy. Původní barevný nátěr nebude možno zachovat z důvodů nemožnosti konzervovat zkorodovaný povrch kovu pod nátěrem tak, aby odolával atmosférickým podmínkám. Povrch kovu očištěný od nátěrů a nesoudržných korozních produktů bude konzervován roztokem taninu a kyseliny fosforečné. Po vyzrání nátěru, budou mříže opatřeny základním nátěrem s inhibítorem koroze a vrchním nátěrem, který bude odpovídat původnímu barevnému provedení. Deformace zábradlí budou vyrovnány a litinový sloupek bude spojen svařováním. Vzhledem k havarijnímu stavu schodiště bude možné zábradlí demontovat a restaurovat mimo objekt.

Požadavkem zadavatele je materiálové začlenění kovových dveří pod schodištěm, vedoucí do kotelny a sloužící jako druhý nouzový východ, do fasády objektu (obr.7). Vzhledem k tomu, že dveře jsou čistě funkční navrhuji je potáhnout štukem v barvě omítky pomocí podkladu ze stavební perlinky.

Obrázek 3

Obrázek 4

Obrázek 5

Obrázek 6

Obrázek 7

- 3) Železné kované zábradlí bočního balkonu (obr. 8), nad zastřešením terasy (obr.9) je kompletní, ale vlivem degradace kamene ve kterém jsou pole uchycena ho nelze považovat za bezpečné (obr.10). Pravděpodobně původní barevný nátěr je silně podkorodován. Záměrem restaurování je úplné odstranění nátěrů tryskáním s vhodným abrazivem až na samotný kov. Původní barevný nátěr nebude možno zachovat z důvodů nemožnosti konzervovat zkorodovaný povrch kovu pod nátěrem tak, aby odolával atmosférickým podmínkám. Povrch kovu očištěný od nátěrů a nesoudržných korozních produktů bude konzervován roztokem taninu a kyseliny fosforečné. Po vyzrání nátěru, budou mříže opatřeny základním nátěrem s inhibítorem koroze a vrchním nátěrem, který bude odpovídat původnímu barevnému provedení. Vzhledem k degradaci upevnění zábradlí v kameni bude ho možné demontovat a restaurovat mimo objekt.

Obrázek 8

Obrázek 9

Obrázek 10

- 4) Čtyři dekorativní mřížové výplně zdobené kovanou slunečnicí v rozích kamenného zábradlí u dvou balkonů po stranách zastřešení terasy (obr.11, 12) jsou opatřeny pravděpodobně původním nátěrem, který je v různých místech více či méně podkorodován. Záměrem restaurování je úplné odstranění nátěrů tryskáním. Původní barevný nátěr nebude možno zachovat z důvodů nemožnosti konzervovat zkorodovaný povrch kovu pod nátěrem tak, aby odolával atmosférickým podmínkám. Povrch kovu očištěný od nátěrů a nesoudržných korozních produktů bude konzervován roztokem taninu a kyseliny fosforečné. Po vyžrání nátěru, který vytváří na povrchu stabilní sloučeniny, budou mříže opatřeny základním nátěrem s inhibítorem koroze a vrchním nátěrem, který bude odpovídat původnímu barevnému provedení. Mříže jsou upevněny nýty a tak je bude možno demontovat a restaurovat mimo objekt.

Obrázek 11

Obrázek 12

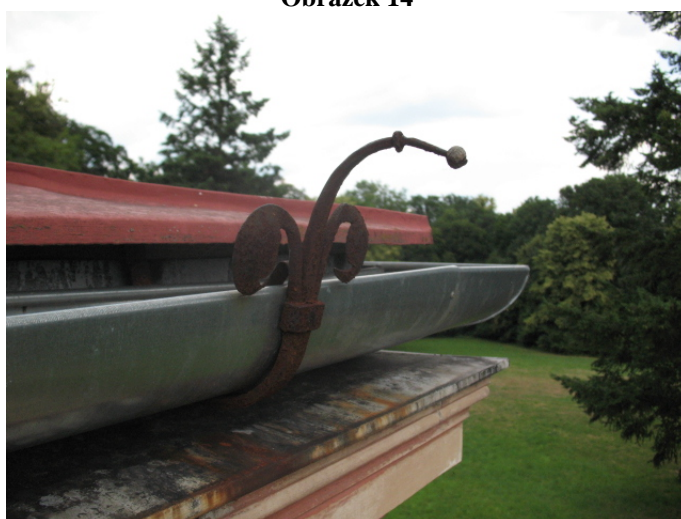
- 5) Dekorativní háky okapů v podobě květin (obr. 13). Pouze jeden hák ze sedmi je kompletní (obr. 14), dalším pěti květ chybí (obr.15) v jednom případě je poškozen. Z povrchové úpravy není patrné jaká byla původní barevnost květin, jen na středu květu v podobě kuličky je zachován zbytek nátěru v bílé barvě. Záměrem restaurování je odstranění korozních produktů tryskáním vhodným médiem (skleněná balotina) a následná konzervace roztokem taninu s kyselinou fosforečnou. Problém spočívá v demontáži háků a provedení restaurování mimo objekt. Háky jsou pravděpodobně upevněny pod krokvi pod plechováním. Je možné tryskání korozních produktů na místě, ale tento postup je finančně náročný a je nutná ochrana okolní fasády. Jiným řešením je odřezání háků a po restaurování před aplikací finálního nátěru přivařit zpět. Vrchní nátěr bude proveden v barevnosti podle dostupných pramenů.

Obrázek 13

Obrázek 14

Obrázek 15

- 6) Zastřešení terasy a zastřešení vchodu s mřížemi u hlavního vchodu (obr.16, 17). Konstrukce je tvořena litinových a profilů opatřených nátěrem. Konstrukce nad terasou je podpírána čtyřmi sloupy na kterých leží litinový překlad (obr.18), který je zakryt profilovaně tvarovaným, pravděpodobně, zinkovým plechem (obr.19). Podhled nad nosnými sloupy je zdoben kovovými dekoracemi v podobě liliových květů z tlačených zinkových plechů (obr.20). V hlavicích sloupů budou pravděpodobně vloženy litinové výztuhy, které nesou překlad. Okraj podhledu zakončující terasu je zdoben kovanými květy z železného plechu (obr.21). Okraj podhledu je perforován prokorodováním materiálu v místě umístění ozdobného květu, který je odlomen. Skleněné výplně jsou nahrazeny polykarbonátovými deskami.

Záměrem restaurování je především zjištění stavu nosného litinového překladu odkrytím polykarbonátové krytiny a jeho konzervace antikoročním nátěrem. Po demontáži polykarbonátu bude odstraněn nátěr z litinové konstrukce pomocí tryskání vhodným abrazivem, horkým vzduchem nebo chemicky odstraňovačem nátěrů. Tryskání bude možné provést na místě, ale okolní fasáda musí být dokonale zakryta. Nátěr ze zinkových částí a ozdob bude odstraněn chemicky pomocí odstraňovačů starých nátěrů na bázi organických rozpouštědel, který nenarušuje kov. Čelní plech podhledu zastřešení, pokud bude po odstranění nátěru kompaktní, bude v místě perforace doplněn vložením nového materiálu. Odlomená květina bude vrácena zpět. V případě nevyhovujícího stavu ocelových plechů okraje podhledu bude nutná jejich výměna. Restaurování zastřešení bude spojeno se značným zásahem do okolní fasády kdy bude nutné zrevidovat upevnění konstrukčních litinových prvků ve fasádě. Je možné, že negativním vlivem vápenné omítky na litinu bude nutné některé konstrukční vyměnit. Vrchní nátěr bude proveden v původní barevnosti, který koresponduje s temně červenými liniemi na fasádě. Veškeré komponenty, které bude možno demontovat budou restaurovány mimo objekt.

Obrázek 16

Obrázek 17

Obrázek 18

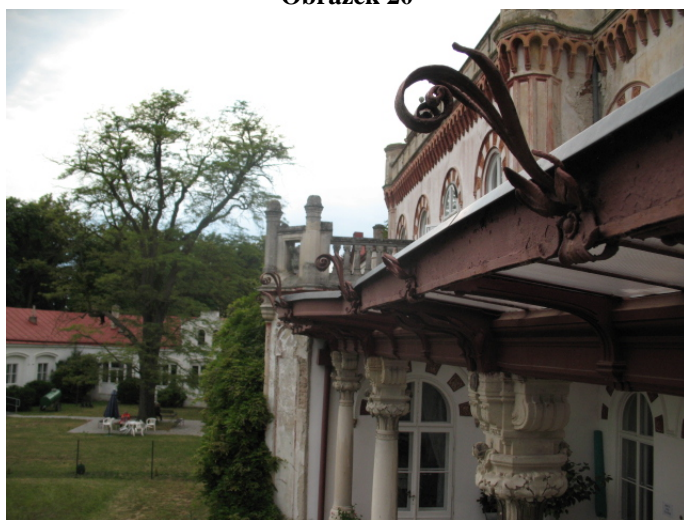

Obrázek 19

Obrázek 20

Obrázek 21

- 7) Pravděpodobně pozdějším doplňkem okapů jsou hranaté kotlíky umístěné těsně pod zastřešením (obr. 22). Tyto kotlíky budou nahrazeny zmenšenými imitacemi původních zinkových okapových kotlíků, které se nacházejí pod balkony z druhé strany (obr. 23). Původní okapové kotlíky jsou zřejmě zinkovým odlitkem. Je pravděpodobné, že kopie kotlíků budou provedeny z jiného materiálu a povrch bude upraven do podoby původních. Původní kotlíky budou demontovány a zjištěna míra poškození. Záměrem restaurování je odstranění korozních produktů z povrchu zinku mechanicky tryskáním vhodným médiem nebo pomocí skelných vláken. Případné praskliny, které jsou u těchto předmětů častým poškozením, budou vytmeleny epoxidovou pryskyřicí se zinkovým plnivem. Povrch bude po očištění konzervován mikrokrystalickým voskem nebo Paraloidem B72. V případě zjištění velkého poškození ve struktuře předmětů, budou kotlíky demontovány a nahrazeny imitacemi. Původní kotlíky budou konzervovány a uloženy do depozitáře.

Obrázek 22

Obrázek 23

- 8) Dva venkovní kandelábry stojí po stranách hlavního vchodu (obr. 24). Na kamenném soklu je pomocí šroubů připevněna litinová stojna zdobená čtyřmi dekorativními volutami. Původní horní část kandelábru je nahrazena plastovou lucernou. Původní barevnost, která byla zjištěna sondou, byla světle zelená jako u zábradlí a to na stojně i volutách. Celkem bylo na kandelábru nalezeno pět nátěrů. Záměrem restaurování je odstranění podkorodovaných nátěrů (obr.26.) tryskáním s vhodným abrazivem (skleněnou balotinou). Kandelábry bude pravděpodobně možné demontovat. Povrch bude konzervován roztokem taninu a kyseliny fosforečné. Vrchní nátěr bude proveden v původní barevnosti zjištěné sondou. Plastová lucerna bude nahrazena kopií původního provedení v rámci dohledatelnosti její původní podoby v pramenech.

Obrázek 24

Obrázek 25

- 9) Vstupní brána do areálu zámku je upevněna mezi dva cihlové sloupy (obr. 26). Brána je silně poškozena především ve své spodní části, kdy je okraj do výšky cca 5 cm úplně odkorodován (obr. 27), pravděpodobně vlivem solení komunikace v zimním období. Kovaná brána je povrchově upravena několika vrstvami tmavě zeleného nátěru. Mříže jsou v horní části kompletní, ale původní klika chybí a je nahrazena bakelitovou (obr. 28). Záměrem restaurování je odstranění starých podkorodovaných nátěrů tryskáním a doplnění chybějícího materiálu ve spodní části brány. Následně stabilizace povrchu roztokem taninu a kyseliny fosforečné a úprava povrchu nátěrem. Pro optimální provedení restaurátorského záměru by měla být brána vyjmuta z cihlových sloupů a odvezena na místo provedení.

Obrázek 26

Obrázek 27

Obrázek 28

